

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**(Danıştay Kararları Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2008-1-16 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-41/1173-385
Karar Tarihi : 09.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Cemal Ökmen YÜCEL, Didem ULUÇ

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

: Dursun YASSIKAYA
Sağlık Sok. No:12/4 Kızılay/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi
Kazım Karabekir Cad.No:70 06030 Ulus/Ankara
- Ego Genel Müdürlüğü (Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.)
Toros Sok. No:20 Sıhhiye/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi ve EGO Genel Müdürlüğü (Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.)'nün, tüketicilerin kullanacağı sayaçları belirlediği ve tüketiciye bu konuda alternatif sunmadığı, belirli bir ürünü almak konusunda zorladığı iddiasına ilişkin 16.10.2008 tarih ve 08-58/921-368 sayılı Rekabet Kurulu kararının Danıştay 13. Dairesinin 06.04.2012 tarih ve 2009/701 E., 2012/603 K. sayılı kararı ile iptali üzerine, ilgili dosyanın yeniden değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.02.2008 tarih ve 1077 sayı ile giren başvuruda, tüketicilerin kullanacağı sayaçların Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) ve EGO Genel Müdürlüğü (EGO)/Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. (Başkentgaz) tarafından belirlendiği ve tüketicilere bu konuda alternatif sunulmadığı, belirli bir ürünü almak konusunda zorlandığı ifade edilerek, konunun incelenmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin hazırlanan 09.10.2008 tarih ve 2008-1-16/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun Kurulumuzun 16.10.2008 tarihli toplantısında görüşülmesi sonucunda alınan 08-58/921-368 sayılı kararla, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.

Söz konusu Kurul kararının Danıştay nezdinde temyiz edilmesi üzerine Danıştay Onüçüncü Dairesi tarafından alınan 06.04.2012 tarih, 2009/701 E., 2012/603 K. sayılı kararda, " ... davacı iddialarının Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal iddialarına ilişkin bulunması nedeniyle, davalı idarece davacının iddialarıyla ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verilmesi gerekirken, belirtilen sürece uyulmaksızın Kurul'ca doğrudan ilk inceleme raporu değerlendirilerek karar verilmesine 4054 sayılı Kanun'a uyarlık görülmemiştir." değerlendirmesi yapılarak, ilgili karar iptal edilmiştir.

Anılan Danıştay kararının yerine getirilmesini teminen, Kurulumuzun 06.06.2012 tarihli toplantısında söz konusu şikayet hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti

12-41/1173-385

amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 27.07.2012 tarih ve 2008-1-16/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (3) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

- (4) Dosya kapsamında ilgili ürün pazarları "*su sayaçları pazarı*" ve "*doğal gaz sayaçları pazarı*"; ilgili coğrafi pazar ise, ASKİ ve Başkentgaz'ın faaliyet gösterdiği bölge dikkate alınarak "*Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.2. Değerlendirme

- (5) Şikâyetçi tarafından yapılan başvuruda; su piyasasında ASKİ'nin, doğal gaz piyasası bakımından ise EGO'nun (Başkentgaz) tek belirleyici konumda oldukları, anılan kuruluşların sayaçları belirledikleri fiyat üzerinden tek seçenek olarak abonelerine sunmaları sonucu başka marka ya da firmaya ait sayaçların kullanılmasına engel olduğu ve bu suretle rekabetin kısıtlandığı iddiaları bulunmaktadır. Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesi kapsamında bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.
- (6) Hâkim durumun kötüye kullanıldığıнын tespiti için; hâkim durumun ve bir kötüye kullanma halinin bulunması gereklidir. Bu çerçevede, eylem kötüye kullanma niteliğinde değilse, teşebbüsün hâkim durumda olup olmamasının önemi yoktur. Dosya konusu mevcut olay bakımından, öncelikle şikâyete konu eylemin hâkim durumu kötüye kullanma davranışı teşkil edip etmediği incelenmiştir.
- (7) Şikâyet konusu hususlar iki ayrı teşebbüsü ilgilendirdiğinden, şikâyete ilişkin değerlendirme su sayaçları pazarı ve doğal gaz sayaçları pazarı olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır:

Su Sayaçları Pazarı

- (8) İlgili pazarda her tip su sayacının temini ve abonelere bağlanması işlemlerini gerçekleştirmek konusunda kanunen yetkili olan ve su sayacı satma faaliyeti konusunda bağımsız karar alabildiği için rekabet hukuku anlamında teşebbüs olduğu değerlendirilen¹ ASKİ'nin, abonelerine sayaç temin etme yetkisi bulunmakla birlikte, ASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin² 12 (m) maddesi hükmü uyarınca abonelerin de standartlara uygun olmak koşuluyla ve ASKİ Genel Müdürlüğü'nün belirleyeceği tipteki sayacı ASKİ dışından da satın alabilmeleri mümkündür. Nitekim bu seçimin, ilk abonelik başvurusundaki formda, tüketicilerden yapılması istenmektedir.
- (9) ASKİ dışından sayaç alımı yapıldığı zaman; abonenin sayacı ASKİ'de test edilmekte ve uygun olup olmadığına karar verilmektedir. Konuya ilişkin olarak raportörlerce ASKİ ile yapılan görüşmede, bu uygunluk prosedürü sonucunda sayaç uygun ise bir gün içinde sayacın takıldığı belirtilmiştir. Ayrıca hâlihazırda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı prosedürü gereği sayaçlarda AT Tip uygunluk belgesinin bulunma zorunluluğu bulunduğundan ve gelen sayaçlar ASKİ ihalelerine giren firmaların sayaçları olduğundan detaylı bir incelemeye gerek duyulmadığı ASKİ yetkilileri tarafından ifade edilmiştir.

¹ ASKİ'nin teşebbüs niteliği ile ilgili olarak yapılan tespite ilişkin olarak Kurulumuzun 08.08.2002 tarihli, 02-47/587-240 sayılı ve 14.04.2006 tarihli, 06-27/328-79 sayılı kararları da dikkate alınmıştır.

² 02.12.1991 tarihinde Genel Kurul Kararıyla kabul edilen, Büyükşehir Belediye Meclisinin 14.03.2008 tarihli ve 778 no.lu kararıyla üzerinde değişiklikler yapılarak kabul edilen ASKİ Tarifeler Yönetmeliği.

12-41/1173-385

- (10) Konu ile ilgili olarak raportörlerce perakende sayaç satış yapan firmalar ile yapılan görüşmelerde, abonelerin ASKİ dışında sayaç alımının mümkün olduğu anlaşılmıştır. Yapılan görüşmelerde ayrıca ilk abonelik sırasında tüketicilerin sayaçları genellikle ASKİ'den temin ettiği ifade edilmiş, ancak isteyen tüketicilerin ASKİ dışından da alım yapabildiği ve ayrıca ilk abonelik sonrasında arıza durumundaki değişimlerde de yüksek oranda ASKİ dışından sayaç alımının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.
- (11) Bunların yanında ASKİ'den elde edilen bilgiler doğrultusunda, 2008-2012 yılları arasındaki sayaç hareketlerinin yaklaşık %36'sının ASKİ dışındaki firmalarca gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Özetle, tüketicilerin, su sayaçları pazarında, ürünleri ASKİ dışından da temin etmesinin önünde mevzuat yönünden ve fiili olarak herhangi bir engel olmadığı anlaşılmaktadır.

Doğal Gaz Sayaçları Pazarı

- (12) Dosyadaki bilgilere göre, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uyarınca sayaçların mülkiyeti dağıtım şirketine ait olup, sayaçlara ilişkin her türlü bakım onarım ve kontrol de münhasıran dağıtım şirketinin sorumluluğundadır. Öte yandan, sayaç kullanan abonelerden alınacak sayaç bedeli, abone bağlantı bedelinin bir parçası olarak, 4646 sayılı Kanun'un 11. maddesi, Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin 11. ve Geçici 2. maddeleri ile Doğal Gaz Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 36., 37., 38., 39. ve 45. maddeleri uyarınca, belirli dönem boyunca geçerli olmak üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından belirlenmektedir.
- (13) Bu noktada, ilgili mevzuatta şikâyete konu sayaç kullanımının, EPDK tarafından verilen dağıtım lisansı ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde Ankara ili mücavir alanı içerisinde yürütülen, doğal gaz dağıtım ve satışı faaliyetinin ayrılmaz bir parçası olarak tanımlandığı anlaşılmakta olup, dağıtım şirketi haricinde bir şirketten tüketicinin sayaç tedarik etmesi mümkün gözükmemektedir.
- (14) Özetle, tüketicilerin, doğal gaz sayaçları pazarında, ürünleri Başkentgaz dışından temin etmesinin mevzuat bakımından mümkün olmadığı; bununla birlikte sayaç fiyat ve bağlantı bedellerinin ilgili pazardaki düzenleyici ve denetleyici otorite olan EPDK tarafından belirlendiği anlaşılmaktadır.

I. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.